

bleme der Arbeiterpsychologie« (Schriften d. V. f. S., sv. 138); »Arbeit und Arbeitsteilung« (1914 v »Grundriss der Sozialökonomik«); »Umstrittene Sozialpolitik« (Schmollers Jahrbuch 1924); poslední snad jeho práci v tomto oboru je referát »Soziale Frage und Katholicismus« (Zeitschr. f. d. g. St. 1932) o stejnojmenné publikaci vydané Görresovou společností ke 40. výročí encykliky »Rerum novarum«. Významnou jest jeho práce ve Verein für Sozialpolitik, kde kromě různých referátů na plenárních schůzích redigoval zejména svazek 155. (Die wirtschaftliche Annäherung zwischen dem deutschen Reiche und seinen Verbändeten 1916) a sv. 156. (Die Neuordnung der deutschen Finanzwirtschaft 1918). Z oboru finančně-politického je též jeho přednáška »Steuernotwirtschaft, Steuerreform und Finanzausgleich« (1925) vyšlá v Kieler Vorträge a pojednávající o německé daňové reformě z r. 1925.

Kromě literárně vědeckých prací napsal řadu článků a studií s publicistickým účelem, většinou z oboru sociálně politického. Trvalým a věcným byl jeho zájem i o poměry rakouské před válkou i po válce, jak svědčí na př. jeho studie »Zukunft der Deutsch-Österreicher« (1893) a řada článků (na př. 1896 v »Zeit« návrh administrativního rozdělení Čech za účelem smíru česko-německého); i po válce vydal r. 1919 spis »Deutschland und Deutsch-Österreich« usilující o prohloubení vědeckých styků mezi oběma státy. — Do češtiny byla z jeho spisů přeložena Drem Salabou jeho »Dělnická otázka« (1890) a »Sociální hnutí v Anglii« (1898), O. Preissovou jeho spisek o ženském studiu národohospodářském (»Ženy a studium národohospodářské« 1900). Svůj vývoj vědecký vylíčil Herkner v autobiografii vydané v Meisnerově sbírce »Die Volkswirtschaftslehre der Gegenwart in Selbstdarstellungen« (1. sv. 1924).

V. Vybral.

Univ. prof. PhDr. Václav Novotný zemřel 14. července 1932 v Řevnicích u Prahy, kde dlel na letním bytě. Prof. Novotný byl na pražské filosofické fakultě nástupcem Kalouska, autora »Českého státního práva«, a sám věnoval v rozsáhlé své literární činnosti i právní historii velmi mnoho pozornosti. Zejména dosud nebyly zhodnoceny jeho bystré souhrny řešení právně-historických otázek, jež podával ve svých »Českých dějinách«. Tak sluší vzpomenouti statí v posledních dílech, jež vydal po převratu, v nichž na příklad věnoval zvláštní pozornost veřejnoprávním dějinám, ale i právním pramenům (sem patří i jeho přehledné zpracování problému vzniku zemského soudu a zemských desk). Vedle veliké jeho produkce, z níž zase vynikají jeho studie o Husovi a jeho době, zajistil si Novotný v naší vědecké literatuře pevné místo mezi nejpřednějšími badateli a bylo by si proto přáti, aby jeho dílo neosiřelo a bylo dokončeno v intencích zakladatele. I tak smrt nás olupuje o velmi mnoho plodných jeho myšlenek, neboť Novotný ve svých přednáškách, přímo přetížených literárním a pramenným materiálem, rád se obracel k problémům právním, jimž věnoval někdy celá kolegia jako na př. v sociálních dějinách českých. Ča.

Ludwig Wahrmund mrtev. 10. září 1932 zemřel v Praze řádný profesor církevního práva na právnické fakultě německé university pražské Dr. L u d v í k W a h r m u n d. Zesnulý narodil se 21. srpna 1860 ve Vídni. Po dokončení studia právnického na vídeňské fakultě, na níž dosáhl roku 1886 doktorátu, habilitoval se na téže universitě roku 1889. Jako mimořádný profesor odešel Wahrmund roku 1891 na universitu v Černovicích, kde působil (od roku 1894 jako profesor řádný) až do svého povclání do Inšpruku roku 1896. Zde dostal se Wahrmund, který dosud vystupoval jako ortodoxní katolík, do četných konfliktů s kruhy katolickými již svou kritikou bully »Unam Sanctam«, dále i svým bojem za uzákonění civilního sňatku (spisy: »Ehe und Eherecht«, Lipsko 1906 a »Dokumente zur Geschichte der Eherecht-reform in Österreich«. Inšpruk 1908), zejména však svým bojem proti antimodernistickým rozhodnutím Pia Xⁱ, která prohlašoval za neslučitelná se svobodou vědeckého badání. Jeho brožury, najmě pak tištěná přednáška »Katholische Weltanschauung und freie Wissenschaft«, Mnichov 1907, jakož i ráz jeho přednášek populárních přiměly církevní kruhy k tomu, že žádaly odstranění Wahrmondovo z Inšpruku, ba

odstranění s katedry vůbec. Tak vyvrcholila proslulá aféra Wahrmun-
dova v ostrých diskusích — (do nichž, jak známo, zasáhl významně
i profesor Masaryk) — říšské rady (v prosinci 1907 a pak v červnu a
červenci 1908), kde se střetl téměř stejně silný tábor katolickokonser-
vativní s táborem liberálně-socialistickým všech předlitavských národů.
Vláda Beckova uspokojila obě strany tím, že se sice prohlásila pro za-
chování svobody badání na vysokých školách, zároveň však přeložila
Wahrmunda do Prahy. Zde přednášel Wahrmund církevní právo para-
lelně s profesorem drem Singerem do svého pensionování 1. října 1930,
potom jako honorární profesor sám.

Svou činnost vědeckou zahájil Wahrmund svým habilitačním spi-
sem »Das Ausschliessungsrecht bei der Papstwahl«, Vídeň 1889. Z ostat-
ních spisů ryze vědeckých jest uvést: »Das Kirchenpatronatsrecht und
seine Entwicklung in Oesterreich«, Vídeň 1894 a 1896, a zejména velké
pramenné dílo »Quellen zur Geschichte des römischkanonischen
Processes im Mittelalter« (svazky 1—4, z 5. svazku jen 1. sešit). Innsbruck-
Heidelberg 1905—1931.

Dr. Rudolf Wierer.

In memoriam (Baťa, Bíbl, Brie, Schreuer). Kromě ostatních nekro-
logových vzpomínek je nutno zaznamenati několik význačných úmrtí,
jichž dosud nebylo vzpomenu. Tak především jde o dvě osoby, o je-
jichž skonu teprve nyní přichází zpráva. Je to skon univ. profesora Dr.
Hanse Schreuera, rodáka skutečského (nar. 1866), který věnoval
mimořádnou pozornost českým nejstarším dějinám sociálním a svými
odlišnými názory vzbudil zejména u českých historiků značný odpor.
Zemřel v Bonnu 11. června 1931. Ve Vratislavi dále zemřel 6. prosince
1931 Dr. Siegfried Brie ve věku 94 let, jenž proslul zvláště studiem
dějin obyčejného práva. Z českých ztrát letošních sluší se zmíniti
o úmrtí Františka Bíbla, odb. rady Stát. úřadu statistického, známého
jednak statistickými studii, jednak i jako překladatele v krásné litera-
tuře pod pseudonymem Jan Hart (nar. 13. listopadu r. 1880 v Pardubicích,
zemřel 26. června 1932 v Praze). Konečně 12. července t. r. ztra-
tili jsme jedinečnou hospodářskou individualitu v Tomáši Baťovi. Ča.

Nový ředitel Mezinárodního úřadu práce. Nástupcem zemřelého
ředitele Alberta Thomase byl zvolen H. B. Butler, Angličan,
dosavadní místoředitel tohoto úřadu a dlouholetý spolupracovník zesnu-
lého ředitele Thomase. Dříve než se stal místoředitelem Mezinárodního
úřadu práce, byl právním úředníkem britského ministerstva vnitra, poz-
ději ministerstva práce, které organizoval. Byl členem britské delegace
na mírové konferenci versailleské; když byla touto konferencí zvolena
zvláštní komise pro mezinárodní sociální zákonodárství, stal se generál-
ním tajemníkem této komise, která vypracovala XIII. část mírové
smlouvy, nadepsanou »Práce«, jež je základem Mezinárodní organizace
práce. Roku 1920 byl jmenován místoředitelem Mezinárodního úřadu
práce.

Dr. Jindřich.

Z právnických fakult. Na pražské právnické fakultě pro obor práv-
ních dějin československých se habilitoval JUDr. Václav Vaněček,
sekretář právnické fakulty v Praze.

vr.

Z celého světa právnického a hospodářského. ČSR.: V Praze byl
zřízen Zemědělský ústav pro zahraniční obchod. — V červnu se konal
sjezd Svazu kovodělníků, který se zejména vyslovil proti inflaci. — Sdru-
žení Svazů slovanských spořitelů konalo porady v Gdyni; pro první
funkční údobí jest sídlem jeho Československo. — Obilní syndikát zahájil
činnost. — Ministerstvo spravedlnosti omezilo vězeňské práce jen na po-
třebu justiční správy. — Vypracována byla osnova zákona o pracovním
poměru redaktorů časopisů. — Masarykova Akademie Práce vypracovala
plán okamžité hospodářské pomoci pro náš stát. — Anglie: V Lon-
dýně se konala mezinárodní konference ústavů pro zkoumání konjunk-
tury. — Austrálie: Spolková vláda zrušila většinu dovozních zá-
kazů. — Brazílie: Rozhodnutím presidenta bylo prodlouženo příročí
pro platy do ciziny. — Čína: Vláda připravuje návrh zákona o zave-
dení všeobecné branné povinnosti. — Bulharsko: Do Sofie byla
svolána na červenec konference profesorů a studentů, sdružených v Me-
zinárodní universitní vzájemnosti balkánských států. — Dánsko: Fi-